

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Катедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни обов'язкова

факультет соціологічний

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

30 серпня 2021 року, протокол № 10

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Олег ПЕРЕПЕЛИЦЯ, доктор філософських наук,
професор катедри медіакомунікацій

Програму схвалено на засіданні катедри медіакомунікацій

Протокол від 27 серпня 2021 року № 8

Завідувачка катедри медіакомунікацій

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено з гарантом (керівником проектної групи) освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 27 серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів із дослідженнями глобальних проблем сучасності, оцінка їхнього впливу на світові процеси, характеристика динаміки розвитку та визначення шляхів вирішення глобальних проблем сучасності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: формування у студентів системного погляду на процеси, що відбуваються в сучасному світі; отримання студентами знань із сутності сучасних проблем людства; визначення тенденцій у динаміці глобальних проблем; оцінка впливу глобальних проблем у якості сучасних викликів людству, його життєдіяльності та подальшого розвитку; визначення причин виникнення глобальних та регіональних проблем людства; оцінка факторів антропогенного впливу; визначення можливих шляхів вирішення існуючих проблем; ознайомлення студентів із основними положеннями концепції сталого розвитку та міжнародними нормативно-правовими документами з охорони природного середовища планети.

1.3. Кількість кредитів: 3 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
58 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	
40 год. (за рахунок самостійної роботи)	

1.6. Заплановані результати навчання: знати сутність глобальних проблем людства, причини їх виникнення, наукові погляди на шляхи подолання, концептуальні засади діяльності та участі України в подоланні сучасних проблем людства; вміти здійснювати аналітичний огляд актуальних проблем людства на сучасному етапі його розвитку, прогнозувати їхній можливий розвиток і наслідки, визначати методи, за допомогою яких можливе дослідження глобальних проблем людства та прогнозування шляхів їхнього вирішення; визначати шляхи подолання глобальних проблем людства та давати їм оцінку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні набути такі програмні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї та ініціювати створення власних проєктів, креативність
- ЗК 2 Здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій
- ЗК 3 Здатність до управління та планування часу, володіння основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ЗК 4 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, працювати в міжнародному контексті
- ЗК 5 Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до саморозвитку
- ЗК 7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК 9 Здатність до адаптації, гнучкість
- ЗК 10 Здатність самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності
- ЗК 11 Здатність працювати в команді, комунікабельність, відкритість до діалогу, вміння висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ЗК 12 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК 13 Здатність працювати на демократичних засадах у відповідності до етичних і правових норм, правил і документів
- ЗК 14 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності

- ФК 1 Володіння базовими знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, комунікативістики, концепцій інформаційного суспільства, аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, володіння теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа
- ФК 2 Вміння впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному нюзрумі
- ФК 3 Вміння створювати аудіовізуальний контент, розробляти стратегії медіапроекування та аналізувати комунікативний простір аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 4 Вміння використовувати базові та інструментальні знання щодо управління інформаційними процесами в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 5 Вміння застосовувати інформаційні та комунікаційні інтернет-технології в професійній діяльності, користуватися технічними засобами збору, зберігання й обробки інформації, уміти працювати з інформацією в соціальних мережах
- ФК 6 Володіння специфікою різних видів аудіовізуального медіадискурсу з метою ефективного виконання професійних завдань
- ФК 7 Вміння створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 8 Розуміння ролі цифрової журналістики у суспільстві, відповідальності журналіста, знання професійних стандартів, дотримання норм медійної етики у власній фаховій діяльності

- ФК 9 Вміння подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіння сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації
- ФК 10 Володіння знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів
- ФК 11 Володіння технологіями цифрової безпеки, вміння критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу та знання механізмів протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Опанувати знаннями з основ журналістики та комунікативістики, концепціями інформаційного суспільства, теоріями медіа, володіти теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа, вміти використовувати їх в професійній діяльності у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 2 Оволодіти базовими знаннями сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, вміти застосовувати їх у професійній діяльності, опанувати навичками використання програмних засобів і роботи в Інтернеті; вміти працювати з інформацією в соціальних мережах, володіти технологіями веб-комунікацій, створювати веб-сайти та блоги, використовувати інтернет-ресурси для медіадосліджень
- ПРН 3 Уміти створювати аудіовізуальний медіаконтент, розробляти і реалізовувати авторські медіапроекти на основі опанування знаннями, технологіями та інструментами відеопродакшну (відеозйомка, постпродакшн і моушн-дизайн), дизайну візуальних комунікацій, 3D моделювання та комп'ютерної анімації, цифрового аудіовізуального мистецтва, VR і AR технологій
- ПРН 4 Опанувати фундаментальними знаннями з основ фотомистецтва (цифрова фотозйомка, постобробка фотографій), кіномистецтва (історія та теорія кіно, кінорежисура й кіновиробництво) та телемистецтва (інтерв'ю, робота в кадрі)
- ПРН 5 Оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками з журналістської майстерності, специфіки створення різних видів аудіовізуального медіадискурсу, функціонування реклами та PR в медіа, продюсування медіапроектів
- ПРН 6 Засвоїти професійні стандарти журналістської роботи, розуміти роль цифрової журналістики у суспільстві, специфіку соціальної відповідальності журналіста, вміти працювати на демократичних засадах та використовувати у практичній діяльності принципи і норми медіаетики, нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність в галузі медіа
- ПРН 7 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі з новими об'єктами та у невизначених умовах, володіти знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів
- ПРН 8 Уміти генерувати нові ідеї та ініціювати створення авторських проєктів, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій, вміти створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 9 Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнути до саморозвитку, вміти здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПРН 10 Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним та самокритичним, вміти самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності, демонструвати здатність до управління та планування часу, володіти основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ПРН 11 Уміти працювати в команді, бути комунікабельним, відкритим до діалогу, володіти культурою мовлення, вміти висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію

- ПРН 12 Уміти впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному ньюзрумі
- ПРН 13 Демонструвати в роботі толерантність, повагу до різноманітності та мультикультурності, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, володіти технологіями блогінгу, вміти створювати проекти в галузі громадянської журналістики
- ПРН 14 Уміти системно мислити, застосовувати аналіз і синтез, опанувати знаннями глобальних проблем сучасності, вміти визначати шляхи їхнього вирішення, аналізувати комунікативний простір для виявлення ключових характеристик медіасистем різного рівня, аналізу сучасного медіапростору
- ПРН 15 Застосовувати набуті теоретичні базові та інструментальні знання для управління інформаційними процесами та розв'язання практичних завдань у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики в умовах сучасного медіавиробництва, змістовно інтерпретувати отримані результати
- ПРН 16 Уміти подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, володіти навичками трансмедійного сторітелінгу, створювати аудіоподкасти, візуалізувати інформацію, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіти сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації та цифрових медіа
- ПРН 17 Володіти технологіями цифрової безпеки, опанувати знаннями зі специфіки функціонування кіберкультури, вміти критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу, володіти інструментарієм медіааналітики та медіакритики, знати механізми медіавпливу та протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн
- ПРН 18 Спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, володіти лексиконом професійної іноземної мови, вміти працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, бути відповідальним за якість виконуваної роботи
- ПРН 19 Уміти розробляти стратегії медіапроекування, проводити власні медіадослідження, вміти застосовувати на практиці та презентувати результати авторських науково-практичних досліджень і медіапроектів

Викладання дисципліни передбачає елементи дистанційного навчання у зв'язку з необхідністю дотримання норм епідеміологічної безпеки згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Платформами дистанційного навчання є Zoom, Telegram і Google Apps.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Глобальні проблеми сучасності: теоретико-концептуальний інструментарій аналізу

Тема 1. Сучасний світ і процеси глобалізації

Модерн, постмодерн, капіталізм, глобалізм, глобальність, глобалізація. Визначення понять. Предмет, структура та завдання курсу. Неоднозначність процесу цивілізації і глобальної економіки. Глобальна культура та її наслідки. Ризики глобалізації. Суспільство ризику. (Пост)апокаліптичне мислення. Антиглобалізм.

Тема 2. Загальна характеристика глобальних проблем

Критерії визначення глобальних проблем. Класифікація глобальних проблем. Динаміка глобальних проблем. Історія та історіографія рефлексії глобальних проблем. Римський клуб. «Межі зростання». «За межами зростання». Наслідки цивілізаційного процесу і прогнози.

Тема 3. Демографічний зріст і проблеми перенаселення

Демографічні процеси сучасності. Демографічний вибух і нульовий приріст. Великий демографічний зсув. Старіння населення. Світові міграційні процеси. Урбанізація. Геополітичні проблеми. «Золотий мільярд».

Тема 4. Економіка глобальних проблем

Глобальна економіка та її ризики. Глобалізація економіки і мультинаціональне виробництво. Економічний зріст і прогрес. Соціально-економічна нерівність і перспективи її подолання. Проблеми зростання продовольства і суспільство споживання. Світова продовольча криза.

Розділ 2. Шляхи вирішення та регулювання сучасних глобальних проблем

Тема 1. Екологічні і енергетичні проблеми

Вичерпність ресурсів. Освоєння космосу і океану. Енергетична безпека. Парниковий ефект. Озонові діри. Акультурні ландшафти. Проблема утилізації. Екологічне мислення. Зелені.

Тема 2. Проблеми здоров'я і людської тілесності

Біополітика. Культ життя і здоров'я. Епідемії. СНІД. Алкоголізм і наркоманія. Гуманітарні проблеми. Трансформація людської тілесності. Трансгуманізм. Сексуальність, насилля та Інтернет. Соціальні мережі та кібербезпека.

Тема 3. Тероризм і глобальна війна

Характеристики сучасних міжнародних конфліктів. Локальні і глобальні конфлікти. Криза національної держави і міжетнічні, міжконфесійні конфлікти. Ядерне озброєння. Проблеми роззброєння. Тероризм, його сутність, історичний розвиток. Феномен сучасного тероризму. Теоретичне осмислення проблеми тероризму. Ознаки тероризму. Класифікації тероризму. Терор і тероризм. Тероризм і фундаменталізм. Міжнародний тероризм. Антитерористична політика держави. Пацифізм.

Тема 4. Міжнародне регулювання глобальних проблем

Міжнародне співробітництво. Міжнародне право. Міжнародні організації. Монреальський протокол. Кіотський протокол. Проблема управління інформацією в сучасному суспільстві. Проблема кібербезпеки в сучасному світі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	с	лаб	інд	с. р.		л	п	с	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Глобальні проблеми сучасності: теоретико-концептуальний інструментарій аналізу												
Разом за розділом 1	44	8	8	–	–	28	44	2	2	–	–	40
Розділ 2. Шляхи вирішення та регулювання сучасних глобальних проблем												
Разом за розділом 2	46	8	8	–	–	30	46	2	2	–	–	42
Усього годин	90	16	16	0	0	58	90	4	4	0	0	82

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
	Розділ 1. Глобальні проблеми сучасності: теоретико-концептуальний інструментарій аналізу	8	2
1	Сучасний світ і процеси глобалізації. Ризики глобалізації	4	2
2	Динаміка глобальних проблем. «Межі зростання»	4	–
	Розділ 2. Шляхи вирішення та регулювання сучасних глобальних проблем	8	2
1	Проблеми здоров'я і людської тілесності	4	–
2	Міжнародне регулювання глобальних проблем	4	2
	Разом	16	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Підготовка до семінарських занять, опрацювання літератури	12	22
2	Збір матеріалів і створення блогу з тематики глобальних проблем сучасності	12	22
3	Підготовка презентації власного блогу	2	4
4	Підготовка авторського письмового курсового проекту за обраною тематикою в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики	30	30
5	Підготовка до заліку	2	4
	Разом	58	82

6. Індивідуальні завдання

За курсом «Глобальні проблеми сучасності» передбачаються підготовка та публічний усний захист письмового курсового проекту.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, що проводяться на початку заняття; оцінювання ступеня активності студентів та якості їхніх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні мультимедійні презентації).

Контрольна робота з розділу 2 «Шляхи вирішення та регулювання сучасних глобальних проблем»: підготовка мультимедійної презентації за темою однієї з глобальних проблем сучасності (за вибором).

Контроль виконання підсумкового творчого завдання: розробка та презентація власного блогу, фоторепортажу або відеоролика з тематики глобальних проблем сучасності.

Контроль виконання індивідуального завдання з написання і публічного захисту письмового курсового проекту.

Підсумковий контроль (залік): перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому; вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Курсовий проект, передбачений навчальним планом	Разом		
Теми 1–4	Теми 1–4	5	40	60	40	100
10	5					

Критерії оцінювання письмових відповідей на теоретичні питання залікової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів за відповідь на одне питання				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Відповідь повна, або з однією незначною помилкою	5 балів	9–10 балів	13–15 балів	17–20 балів	33–40 балів
2	Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	4 бали	7–8 балів	10–12 балів	13–16 балів	25–32 бали
3	Відповідь не досить повна та/або із суттєвими помилками	3 бали	5–6 балів	7–9 балів	9–12 балів	17–24 бали

4	Відповідь не повна, містить суттєві помилки	2 бали	3–4 бали	4–6 балів	5–8 балів	9–16 балів
5	Відповідь майже відсутня та/або не відповідає запитанню	0–1 бал	0–2 бали	0–3 бали	0–4 бали	0–8 балів

**Критерії оцінювання якості виконання
творчого завдання та/або авторського проєкту**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Оригінальність концепції, нетривіальність ідеї, концептуальність задуму, креативність	1	2	3	4	8
2	Авторський стиль, індивідуальний почерк	1	2	3	4	8
3	Самостійність	1	2	3	4	8
4	Застосування вмінь, навичок та інструментів роботи у галузі цифрових медіа	1	2	3	4	8
5	Технічна якість виконання	1	2	3	4	8

**Параметри, за якими оцінюється якість виконання
мультимедійної презентації**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність, повнота представленої інформації	1	2	3	4	8

2	Структурна чіткість, послідовність, вміння виділити головне, лаконічність у подачі матеріалу	1	2	3	4	8
3	Вміле використання прийомів візуалізації тексту	1	2	3	4	8
4	Єдність стилю, вдала композиція слайду та дизайн-рішення, кольори та шрифти	1	2	3	4	8
5	Грамотність, коректність, охайність оформлення	1	2	3	4	8

**Параметри, за якими оцінюється
усний захист творчого завдання та/або авторського проєкту**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність доповіді, логіка, чіткість, послідовність	1	2	3	4	8
2	Володіння професійним лексиконом	1	2	3	4	8
3	Риторична компетентність	1	2	3	4	8
4	Вміле використання прийомів ведення академічної дискусії	1	2	3	4	8
5	Естетика презентації	1	2	3	4	8

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / пер. з нім. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 109 с.
2. Глобальна економіка : підручник / за ред. Д. Антонюка, І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя : ФОП Мокшанов В. В., 2017. 612 с.
3. Глобальна та національна безпека : підручник / [В. І. Абрамов ... [та ін.] ; за заг. ред. Г. П. Ситника ; Національна академія державного управління при Президентові України, Громадська організація «Академія національної безпеки». Київ : НАДУ, 2016. 781 с.
4. Глобальні проблеми сучасності : підручник / за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с.
5. Медоуз Д., Рандерс Й., Медоуз Д. Межі зростання. 30 років потому / пер. з англ. Гуменюк К., Кендзіор О. Київ : Пабулум, 2018. 464 с.
6. Макстон Г., Рандерс Й. У пошуках добробуту / пер. з англ. К. Гуменюк. Київ : Пабулум, 2017. 320 с.
7. Chirico J. A. Global Problems, Global Solutions : Prospects for a Better World. New York : SAGE Publication, 2018. 648 p.
8. Park S. International Organisations and Global Problems : Theories and Explanations. Cambridge, UK : Cambridge University Press, 2018. 324 p.
9. Robbins R. H. Global Problems and the Culture of Capitalism. 6th ed. New York : Pearson, 2019. 432 p.
10. Thompson S. J. P. Discovery of the Century : That Alone Can End Global Problems and Save Humanity. Chennai : Notion Press, 2016. 122 p.

Допоміжна література

1. Бабець І. Г. Міжнародна економічна безпека : проблеми методології дослідження // Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки: матер. міжнарод. наук.-практ. конфер (Львів, 19 травня 2016 р.) / Упор. Мальський Р. З., Кучик О. С., Вовк Р. В. Львів : Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2016. С. 85–88.
2. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; пер. з англ. Т. Цимбала. Київ : Ніка-Центр, 2012. 400 с.
3. Гуссерль Е. Криза європейського людства і філософія / пер. з нім. Е. Причепій // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями. Київ : Ваклер, 1996. С. 61–94.
4. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / пер з англ. Київ : Ваклер, 2007. 304 с.
5. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку : навч.-метод. посіб. Київ : ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с.
6. Кормич Б. А. Інформаційна безпека : організаційно-правові основи : навч. посібник. Київ : Кондор, 2004. 384 с.
7. Мережі та мережні війни : Майбутнє терору, злочинності та бойових дій / за ред. Дж. Арквіллі, Д. Ронфельдта ; пер. з англ. А. Іщенко. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 350 с.
8. Міжнародне публічне право : підручник / за ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2012. 437 с.
9. Яворська Г. М. Концептуальні засади боротьби з міжнародним тероризмом : специфіка «Європейського бачення» // Стратегічна панорама. 2004, № 3. С. 25–30.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Арутюнов В. Філософія глобальних проблем сучасності. URL : <http://www.info-library.com.ua/books-text7139.html> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Глобальна економічна криза. URL : www.unctad.org/gds/2009/1 (дата звернення: 25.08.2021).
3. Культурологія. URL : <http://www.info-library.com.ua/books-text-65.html> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Молчанова Е. Ю. Формування нового міжнародного економічного порядку. URL : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/2406/1/Molchanova.pdf> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Слотердаjk П. Після історії. URL : <http://wwh.nsys.by:8101/klinamen/fila22.html> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Слотердаjk П. Правила для людського зоопарку. Відповідь на лист Гайдеггера про гуманізм. URL : <http://nsys.by:8101/klinamen/fila19.html> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Сохацька О. Новий порядок на світовому фінансовому ринку : післякризові проекти і реалії. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/jee/ua/2010_1/jee-1-ua/06S_ua.pdf (дата звернення: 25.08.2021).
8. Стокгольмський міжнародний інститут проблем миру. URL : <http://www.sipri.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
9. Тейбі М. Великий американський кульконадувач. URL : <http://www.trust.ua/news/4308.html> (дата звернення: 25.08.2021).
10. Brookings Institution. URL : <https://www.brookings.edu/> (дата звернення: 15.04.2021).
11. Institute for Economics and Peace. URL : <https://www.economicsandpeace.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
12. Roberts Paul. Craig The Rich Have Stolen The Economy // Foreign Policy Journal 18.10.2009. URL : www.foreignpolicyjournal.com/2009/10/18/the-rich-have-stolen-the-economy (дата звернення: 25.08.2021).
13. The Club of Rome. URL : <https://www.clubofrome.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
14. The World's Worst Climate Sinners. URL : <http://googlemapsmania.blogspot.com/2019/09/the-worlds-worst-climate-sinners.html> (дата звернення: 25.08.2021).
15. The world's premier international development agency and a catalytic actor driving development results. URL : <https://www.usaid.gov/> (дата звернення: 25.08.2021).